

การใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต
ด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*
USING BUDDHIST GUIDANCE ACTIVITIES TO PROMOTE LIFE SKILLS
ON LEARNING TIMING AND RELATIONSHIP OF SECONDARY SCHOOL
STUDENTS IN BANGKOK AND PERIMETER.

สายหยุด มีฤกษ์

Sayyud Mererk

ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

Chartchai Phitaktanakhom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

E-mail: kluy_na@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาวิธีการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยใช้รูปแบบที่มีก่อนเข้าร่วมและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกได้ 2 ประเภทคือ 1) ชุด

---

* Received 8 March 2019; Revised 29 March 2019; Accepted 4 April 2019.

กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธรเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการการเรียน เวลา และความสัมพันธของนักเรียน และ 2) แบบสอบถามวัดผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธรเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมมีทักษะชีวิตทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนและด้านการจัดการเวลา อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความสัมพันธของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีทักษะชีวิตทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสัมพันธของนักเรียน ด้านการจัดการเรียนและด้านการจัดการเวลา ตามลำดับ

2. นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธรเพื่อเสริมทักษะชีวิต จำแนกตามเพศที่ต่างกัน มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธรเพื่อเสริมทักษะชีวิต จำแนกตามเพศที่ต่างกัน มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธระหว่างบุคคล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนการจำแนกตามอายุ สถานภาพของบิดา-มารดา และสถานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ควรฝึกฝนในการพูดในชั้นเรียน เมื่อมีโอกาสได้พูดในชั้นเรียนรับฟังคำติ คำชมและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เมื่อประสบปัญหาและรู้สึกไม่สบายใจในการเรียนควรมีปรึกษาครู ผู้ปกครอง มีการจัดสรรเวลาในการเรียน การดำเนินชีวิตประจำวันให้ชัดเจน

คำสำคัญ : กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ, ส่งเสริม, ทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน, ทักษะชีวิตด้านการจัดการเวลา, ทักษะชีวิตด้านความสัมพันธ์

Abstract

This research has named Using Buddhist Guidance Activities to Promote Life Skills on Learning Timing and Relationship of Secondary School Students in Bangkok and Perimeter. Its objectives were 1) to study the concept and principles of this title, 2) to develop the principles in using the Buddhist guidance activities and 3) to study the outcome in using these activities. The research performance was the quasi experimental research by using model as the pre-participation and post participation into the activities. The sampling has the number of 300 persons and the data collection was the questionnaires provided into 2 types. There were 1) the package of guidance activities and 2) the questionnaires measured the Buddhist guidance activities to promote the students' life skills and relationship about the learning and timing. The data was analyzed from the questionnaires of them in pre-participation and post participation with the guidance activities. The statistic value was used as the frequency, percentage, means, standard deviation and one way analysis of variance.

The research found that;

1. The students in Bangkok and around its area pre-participate in the guidance activities. In the overview, it was at the middle level. When it was contemplated in a point, it was found that before the students participated into three kinds of the guidance activities as learning and timing activities. Its level was at high. After the students participated into the guidance activities, it was at the highest level in the overview. When each issue was considered, it was found that after participation into the guidance activities of the students, the three kinds

of the guidance activities were at the highest level by setting the orders from the high level to the low level respectively.

2. These students have the life skills in the learning, timing and interpersonal relationship and their skills were not different in pre-participating into the guidance activities although they have the different sex. After they had participated into the guidance activities, their skills were the significant difference at 0.05 as the written hypothesis. Moreover, when providing along with the different age, parents' and economic status, the students pre-participated and post participated into the guidance activities on the life skills, learning, timing and interpersonal relationship, its finding was not different so the written synthesis was refused.

3. The problems, obstructions and the suggestions on this title appeared in this research. The students should train themselves to speaking in the classroom when they had opportunity to speak and accept the complaint, admiration and always develop themselves. When they had the problems and felt sad in learning, they should go to visit and take the consult of the teachers, parents on the learning time and living in their daily life.

Keywords: Buddhist Guidance Activities, Promote, Life Skills in Learning, Life Skills in Timing, Life Skills in Relationship.

บทนำ

สภาพของสังคมไทยอยู่ในปัจจุบัน มีความผันผวนทางสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ประกอบกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความเจริญจากต่างประเทศได้แพร่หลายเข้าสู่ประเทศไทยอย่างไร้พรมแดน สิ่งเหล่านี้ทำให้คนไทยตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุเป็นหลัก เกิดปัญหาตามมาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงคุณค่าความรักและความใกล้ชิดที่เด็กได้รับ จะถูกตีคุณค่าเป็นราคามาก

น้อยขึ้นอยู่กับสิ่งของที่พ่อแม่ซื้อให้ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอ่อนแอลง ไม่มีเวลา ความจริงใจต่อกัน ขาดความเชื่อมั่นที่จะเผชิญปัญหา ปัญหาต่าง ๆ ส่งผลต่อทุกเพศ วัยให้ต้องเผชิญ จนทำให้ความตระหนักในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมที่อยู่ภายในพร่องลดน้อยลง สะท้อนถึงวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย เยาวชนไทยยังขาดทักษะในการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่า การดำรงชีวิตในสภาพปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยทักษะในการดำรงชีวิต อันเป็นความสามารถในการเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม นำมาควบคุมและจัดการกับสถานการณ์รอบตัวอย่างรู้เท่าทัน พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ดังนั้นมนุษย์ในยุคนี้จึงจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถที่จะดำรงชีวิตให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยจากความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) มาตรา 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมไทย การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้นักเรียนที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เพราะเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ส่งผลต่อการเรียนรู้ได้ นักเรียนกำลังอยู่ในช่วงที่ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน เพื่อใช้เป็นข้อมูลการเลือกตัดสินใจอย่างถูกต้อง การจัดกิจกรรมแนะแนวช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รับข้อมูลตรงตามความต้องการตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง กิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงมีประโยชน์ในการช่วยเหลือ ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักคิด และตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักตั้งเป้าหมายของชีวิต สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การแนะแนวด้านทักษะชีวิต นับเป็นการแนะแนวทักษะที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งกับเด็กและเยาวชน เพราะจะช่วยให้สามารถเผชิญหน้าและรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบันได้ ทักษะชีวิตนับเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ควรเกิดขึ้นกับคนไทยทุกคน เพราะทักษะชีวิตเป็นผลของการเรียนรู้แบบตลอดชีวิต ที่พัฒนาควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม การมีพื้นฐานชีวิตที่

ดีงามและมั่นคงจะทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างรอดปลอดภัยจากความทุกข์ทั้งหลาย นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาชีวิตมนุษย์ การจะพัฒนาให้บุคคลใด ๆ มีทักษะชีวิตได้นั้น ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการให้ความรู้เพียงอย่างเดียว เพราะทักษะชีวิตเป็นความสามารถทางจิตวิทยาสังคม (Psychosocial competence) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพตัวเองให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันท่ามกลางวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (ชุตินา ศิริรักษ์, 2559)

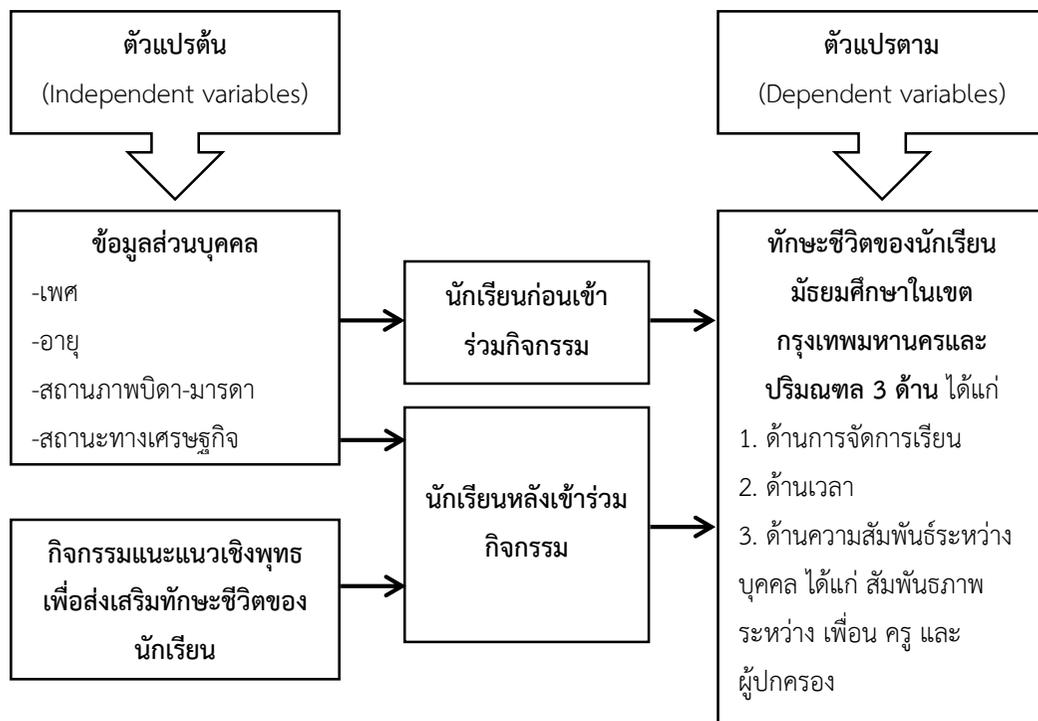
จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นอันเป็นวัยที่มีการตัดสินใจในการดำรงชีวิตด้วยความคิดของตัวเอง การส่งเสริมทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อพัฒนาวิธีการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) มีศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ ทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 134 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้นกว่า 140,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) มาสุ่มจัดกลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มสำหรับทดลอง จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดพิบูลเงิน (นนทบุรี), โรงเรียน

ชลประทานสงเคราะห์ (นนทบุรี), โรงเรียนเทศบาล 1 (ขจรเนติยุทธ) (ปทุมธานี, โรงเรียนราชันนทศาสตร์ สามเสนวิทยาลัย 2 (กรุงเทพมหานคร), โรงเรียนวัดสังเวช (กรุงเทพมหานคร), โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ (กรุงเทพมหานคร), โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์ (กรุงเทพมหานคร), โรงเรียนบางกะปิ (กรุงเทพมหานคร), โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา(วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ (กรุงเทพมหานคร), โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย (กรุงเทพมหานคร), โดยใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนละ 1 ห้อง ห้องละ 30 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งหมด 300 คน โดยทำการแจกแบบสอบถามวัดก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกได้ 2 ประเภทคือ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียน และ 2) แบบสอบถามวัดผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตนักเรียน ด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียน โดยแบ่งแบบวัดทักษะชีวิตออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียน	มีคำถามจำนวน 9 ข้อ
ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเวลา	มีคำถามจำนวน 9 ข้อ
ด้านที่ 3 ด้านความสัมพันธ์ของนักเรียน	มีคำถามจำนวน 28 ข้อ

คำถามจากแบบวัดทักษะชีวิตรวมทั้งหมด 46 ข้อ มีระดับการให้คะแนน ดังนี้

5	เท่ากับ	ทักษะชีวิตดีที่สุด
4	เท่ากับ	ทักษะชีวิตดีมาก
3	เท่ากับ	ทักษะชีวิตปานกลาง
2	เท่ากับ	ทักษะชีวิตน้อย
1	เท่ากับ	ทักษะชีวิตไม่มีเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล/การดำเนินการทดลอง

ศึกษาผลการจัดกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยมีการ ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่ออนุมัติในการดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง

2. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวทำแบบวัดระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียน

3. ผู้วิจัยดำเนินการทำกิจกรรมกับนักเรียนด้วยตนเองตามกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นเวลา 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

4. ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียน

5. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดระดับทักษะชีวิต ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดก่อนทดลอง (Pre-test) วัดกับนักเรียน และวัดหลังการทดลอง (Post-test) การใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตหลังจบการใช้กิจกรรมแนะแนวครั้งที่ 15 ต่อการวิจัย 1 โรงเรียน

6. นำแบบสอบถามวัดระดับทักษะชีวิตของนักเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา และวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างมีเพศ อายุ สถานภาพของบิดามารดา และสถานะทางเศรษฐกิจ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ นำเสนอตารางประกอบ

บรรยายผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบวัดระดับทักษะชีวิตของนักเรียนนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์วิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระดับทักษะชีวิตของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองที่มีเพศ อายุ สถานภาพของบิดามารดา และสถานะทางเศรษฐกิจต่างกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ANOVA)

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนทั้งหมด 300 คน จำแนกตามเพศ พบว่า มีเพศหญิง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 และเพศชาย จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 223 คิดเป็นร้อยละ 74.3 จำแนกตามสถานภาพของบิดา-มารดาของนักเรียน ส่วนใหญ่บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 186 คนคิดเป็นร้อยละ 62.0 สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 20,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 44.4 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) ของแบบวัดทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนก่อนเข้าและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมการแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต ด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียน มีระดับทักษะชีวิตสูงกว่านักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต

ทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย พบว่าด้านการจัดการเรียน ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.39) ด้านการจัดการเวลา ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.55) และน้อยที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความสัมพันธ์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.99$, S.D. = 0.03) รองลงมาด้านการ

จัดการเรียนและด้านการจัดการเวลา ($\bar{x} = 4.98$, S.D. = 0.06) จากสถิติเห็นได้ว่านักเรียน หลังเข้าร่วมกิจกรรมมีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ระดับทักษะชีวิตก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง หลังเข้าร่วม กิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริม ทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ในระยะเวลา 15 ครั้งต่อเนื่อง มีผลต่อ ทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบเพศ อายุ สถานภาพของบิดามารดา และสถานะทางเศรษฐกิจของบิดา มารดาที่มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียน มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ แตกต่างกัน

ทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อ เสริมทักษะชีวิต จำแนกตามเพศที่ต่างกัน โดยภาพรวม มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อเสริมทักษะชีวิต จำแนก ตามเพศที่ต่างกัน โดยภาพรวม มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีผลต่อระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลาและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 นักเรียนที่มีสถานภาพของบิดา มารดา ต่างกัน มีผลต่อระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ จำแนกตามสถานภาพของบิดา-มารดา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 นักเรียนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีผลต่อระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นักเรียนรู้สึกประหม่าเมื่อต้องพูดในชั้นเรียน และไม่สบายใจเมื่อประสบปัญหาในการเรียน ในบางครั้งปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไม่ทำอะไรให้เกิดประโยชน์ ลืมคิดไปว่าช่วงเวลาผ่านไปรวดเร็วจนไม่สามารถทำสิ่งที่นักเรียนตั้งใจได้ และไม่ขอรับรองคิวเพื่อรับบริการต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการขาดความอดทน ใจร้อน เนื่องจากอยู่ในช่วยวัยรุ่นมียึดความตนเองเป็นหลักและติดเพื่อ จึงไม่ค่อยคุยกับผู้ปกครอง เมื่อประสบปัญหาจึงไม่สามารถพูดคุยกับผู้ปกครอง เพื่อปรึกษาปัญหาต่าง ๆ และในบางครั้งมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ปกครอง และในบางครั้งนักเรียนไม่กล้าซักถาม เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน และรู้สึกไม่พอใจเมื่อครูว่ากล่าวตักเตือน นักเรียนไม่ชอบเรียนร่วมกับเพื่อนในห้องเรียน ชอบทำงานตามลำพัง เพื่อนในห้องไม่สนใจซึ่งกันและกัน

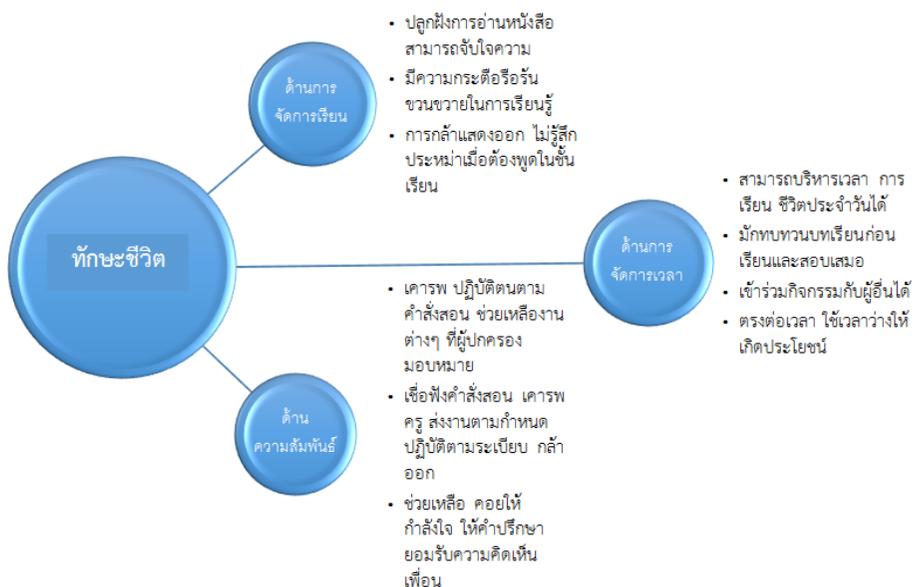

ข้อเสนอแนะ

นักเรียนควรฝึกฝนในการพูดในชั้นเรียน เมื่อมีโอกาสได้พูดในชั้นเรียนรับฟังคำติ คำชม และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เมื่อประสบปัญหาและรู้สึกไม่สบายใจในการเรียนควรปรึกษาครู ผู้ปกครอง ควรมีการจัดสรรเวลาในการเรียน การดำเนินชีวิตประจำวันให้ชัดเจน เพื่อให้ใช้เวลาได้คุ้มค่า เมื่อนักเรียนต้องรอคิวนาน ๆ นักเรียนต้องมีขันติ มีความอดทนในการรอคอย และต้องคิดไว้เสมอว่าไม่มีอะไรได้มาง่าย ๆ ผู้ปกครองให้ความสำคัญพูดคุยกับนักเรียนบ่อย ๆ เพื่อให้เด็กมีความกล้าที่จะพูดคุยกับผู้ปกครองในทุก ๆ เรื่อง ครูควรดูแลเอาใจใส่และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน มีความเป็นมิตรกับนักเรียน เพื่อให้เด็กกล้าซักถาม และครูต้องเข้าใจสิ่งที่นักเรียนแสดงออก เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และตักเตือนนักเรียนอย่างมีเหตุผล ในการเข้าสังคมนักเรียนควรปรับตัวโดยร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน และเมื่อครูสั่งงานกลุ่มก็ช่วยกันอย่างสามัคคี

องค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมทักษะชีวิต การจักกิจกรรมแนะแนว สัมพันธภาพ ผู้การศึกษาการใช้กิจกรรมเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป สถานภาพของบิดา-มารดาของนักเรียนส่วนใหญ่บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 20,000 บาท/เดือน

2. ศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธรเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม มีทักษะชีวิตทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนและด้านการจัดการเวลา อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความสัมพันธ์ของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการจัดการเรียน ด้านการจัดการเวลา และน้อยที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ของนักเรียน นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีทักษะชีวิตทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ของนักเรียน ด้านการจัดการเรียนและด้านการจัดการเวลา ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามสถานภาพและข้อมูลส่วนบุคคล

นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธรเพื่อเสริมทักษะชีวิต จำแนกตามเพศที่ต่างกัน มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธรเพื่อเสริมทักษะชีวิต จำแนกตามเพศที่ต่างกัน มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อเสริมทักษะชีวิต จำแนกตามอายุที่ต่างกัน มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

จำแนกตามสถานภาพของบิดา-มารดาที่ต่างกัน มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน มีระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและหน้าสนใจเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. ระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากการวิจัย การจัดกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน สามารถนำมาอธิบายผลได้ดังนี้

ทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน จากการวิจัย พบว่า นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ (ชูชีพ อ่อนโคกสูง และอนุสรณ์ อรรถศิริ, 2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพลังความสามารถแห่งตนเป้าหมาย และความเป็นไปได้ที่จะกระทำกับแรงจูงใจในการเรียน พบว่า พลังความสามารถแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเป้าหมายในการเรียนและความเป็นไปได้ที่จะกระทำกิจกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ (ชนิษฐา เสาองค์., 2557) วิจัยเรื่อง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะด้านการศึกษา อาชีพ ชีวิตและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะด้านการศึกษา อาชีพ ชีวิตและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนหลังเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะด้านการศึกษา อาชีพ ชีวิตและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ทักษะชีวิตด้านการจัดการเวลา จากการวิจัย พบว่า นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และนักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ (กาญจนา เฉลิมพล, 2555) วิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยรูปแบบเป้าหมายในชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะด้านการดำเนินชีวิตและการดูแลตนเองอยู่ในระดับมาก ทักษะชีวิตด้านความสัมพันธ์ของนักเรียน จากการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ของนักเรียน ประกอบด้วย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จากการวิจัย พบว่า นักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก วิจัยเรื่องวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นความรู้เดิม พบว่า สิ่งแวดล้อมทางบ้านมีบทบาทต่อความพร้อมในการเรียนของเด็ก เด็กจะพร้อมในการเรียนถ้าบ้านมีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เข้าเรียน คือ ความเข้าใจต่อกันมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ไม่สร้างความหวาดหวั่นวิตกให้เกิดกับอารมณ์ของเด็ก นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ (ละอองทิพย์ พลานุกาพ, 2532.) ได้ศึกษาเรื่อง สุขภาพจิตกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อคุณภาพจิตวัยรุ่นในด้านมุมมองคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิตในระดับชั้น

มัธยมศึกษา บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตัวเองและความพึงใจในชีวิต

2. เปรียบเทียบระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามสถานภาพและข้อมูลส่วนบุคคล

จากการเปรียบเทียบระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามสถานภาพและข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล 4 ด้าน คือ เพศ อายุ สถานภาพของบิดามารดา และสถานะทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยและทดสอบสมมติฐาน อภิปรายผลได้ดังนี้ สมมติฐาน นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมที่มีเพศ อายุ สถานภาพของบิดา-มารดา และสถานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน นักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อเสริมทักษะชีวิต พบว่า มีทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลของกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนจากแบบวัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และอาจารย์ ช่างประดับและคณะกรรมการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษา องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรศึกษาและจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมทักษะชีวิตให้กับนักเรียนมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาตัวนักเรียน ผลการเรียนรู้ และสามารถใช้ระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ กับหลักธรรมใน

พระพุทธศาสนาอื่นๆ มีการเพิ่มเติม วิธีการทำกิจกรรม นอกเหนือจากการทำกิจกรรมในห้องเรียน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ทำกิจกรรม ก็สามารถทำได้หลายระดับ ควรศึกษาและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม ปรับชุดกิจกรรมและหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มตัว สถานศึกษาที่กิจกรรมก็ทำได้หลายที่ นอกเหนือจากโรงเรียน ควรปรับให้เหมาะสมกับสถานที่ ควรศึกษากิจกรรมอื่นๆ ที่สามารถพัฒนาทักษะชีวิตด้านอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น ควรทำวิจัยการกึ่งทดลองที่มุ่งพัฒนาทักษะชีวิตกับรายวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการเก็บแบบสอบถามหลังจากการจัดชุดกิจกรรม ควรเว้นระยะเวลาเพื่อให้มีเวลาสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มาก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร.
- กาญจนา เกลิมพล. (2555). *การศึกษารูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนิษฐา เสอาจค์. (2557). *วิจัยเรื่อง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะด้านการศึกษาอาชีพ ชีวิตและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*.
- ชุตินา ศิริรักษ์. (2559). *ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4*. มัธยมศึกษา เขต 15, ยะลา: สำนักงานเขตพื้นที่.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง และอนุสรณ์ อรรถศิริ. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างพลังความสามารถแห่งตนเป้าหมาย และความเป็นไปได้ที่จะกระทำกับแรงจูงใจในการเรียน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ละอองทิพย์ พลานุภาพ. (2532.). *สุขภาพจิตกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (25 กรกฎาคม 2560). *กลุ่มสารสนเทศ สนผระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา*.